

Een tweede woning in Frankrijk: fiscale aspecten bij overlijden

Het bezit van een tweede huis in Frankrijk vereist de nodige aandacht wat betreft erven en het verschuldigd zijn van successierecht. Frankrijk behandelt de vraag welk erfrecht van toepassing is volgens Franse regels. Deze regels stemmen niet overeen met de regels van het Nederlandse erfrecht. Daarnaast zijn de tarieven en vrijstellingen in de Franse en Nederlandse successierechten verschillend. Per 22 augustus 2007 is de Franse successiewet ingrijpend gewijzigd. Deze wijziging heeft ook consequenties voor Nederlanders die een vakantiewoning in Frankrijk hebben. In dit artikel zal worden ingegaan op de gevolgen van de wijziging van het Franse successierecht voor een Nederlands echtpaar met kinderen met een tweede huis in Frankrijk.

Welk erfrecht is van toepassing?

In het algemeen zal iemand van Nederlandse nationaliteit, woonachtig in Nederland, hier in Nederland een testament maken. Voor de vererving van de in Frankrijk gelegen vakantiewoning kan dit tot problemen leiden omdat op de vererving van de vakantiewoning het Franse erfrecht dwingend van toepassing is, ondanks het in Nederland opgemaakte testament. Het Franse erfrecht kent een andere regeling voor de langstlevende echtgenoot en de kinderen dan het Nederlandse erfrecht.

Op grond van het Franse erfrecht heeft de echtgenoot een keuze:

- Ofwel de echtgenoot krijgt de Franse nalatenschap in vruchtgebruik en de kinderen de bloot eigendom (de eigendom waarvan de echtgenoot het recht van vruchtgebruik heeft).
- Ofwel de echtgenoot krijgt 1/4 deel van de Franse nalatenschap in volle eigendom en de kinderen 3/4 deel in volle eigendom.

Het Nederlandse wettelijke erfrecht kent de wettelijke verdeling waarbij de langstlevende echtgenoot alle activa en passiva van de nalatenschap verwerft en verplicht is aan de kinderen hun erfdeel schuldig te erkennen. De wettelijke verdeling, ten gevolge waarvan de langstlevende echtgenoot de eigendom van alle tot de nalatenschap behorende activa verkrijgt, past niet in het systeem van het Franse recht. Naar Frans erfrecht zijn de rechten van de kinderen sterker en is de positie van de langstlevende echtgenoot zwakker. Toch zal het in veel gevallen de bedoeling zijn dat ook ten aanzien van de vakantiewoning de wettelijke verdeling van toepassing is. De vraag is of de wettelijke verdeling in Frankrijk kan worden toegepast. Een Nederlands testament is in Frankrijk wat de vorm betreft geldig. Indien de erfgenamen de wettelijke verdeling ook in Frankrijk ten uitvoer willen brengen zal de Franse notaris hier aan meewerken. De wettelijke verdeling zal dan ook in Frankrijk het gewenste gevolg hebben.

Fiscale gevolgen

Over de verkrijging van de vakantiewoning door vererving is successierecht verschuldigd. Het bezit van onroerend

goed in Frankrijk kan leiden tot dubbele heffing van successierecht. In geval een erflater, woonachtig in Nederland op het moment van zijn overlijden, onroerend goed bezat in Frankrijk, is in Frankrijk over de waarde van dit onroerend goed successierecht verschuldigd. Nederland heft successierecht over de waarde van het 'wereldvermogen' bij het overlijden van een Nederlands ingezetene. Het in Frankrijk gelegen onroerend goed maakt deel uit van het wereldvermogen en is onderworpen aan de heffing van Nederlands successierecht. De erfgenamen moeten het vakantiehuis in beide landen aangeven. Tussen Frankrijk en Nederland is nog geen belastingverdrag in werking getreden om dubbele heffing van successierecht te voorkomen. Gelukkig kent Nederland wel een 'eenzijdige regeling ter voorkoming van dubbele belastingheffing' (Nederlands Besluit voorkoming dubbele belasting 2001). Op grond van deze regeling zal Nederland over de successiebelasting verschuldigd over het wereldvermogen een vermindering toekennen, naar rato van de heffing die in Frankrijk moet worden betaald. Indien er verschillen zijn in de hoogte van de heffingen zal Nederland een vermindering toekennen van het laagste bedrag. Zou in Frankrijk bijvoorbeeld € 30.000,00 successierecht betaald moeten worden, maar zal een bedrag van € 50.000,00 voor het Nederlandse successierecht aan de vakantiewoning worden toegerekend, dan bedraagt de vermindering die Nederland verleent naar rato € 30.000,00.

Wijzigingen Frans successierecht

Sinds 22 augustus 2007 is het Franse successierecht aanzienlijk gewijzigd. Bij het overlijden van de eerststervende echtgenoot is de overblijvende echtgenoot geen successierecht meer verschuldigd. Voor de langstlevende echtgenoot geldt een algehele vrijstelling. Daarnaast geldt voor ervende kinderen per verkrijging van een ouder een vrijstelling van € 150.000,00. Tot de wijziging van 22 augustus 2007 gold voor

successierecht kon de uitvoering van de wettelijke verdeling in Frankrijk tot fiscaal nadeel leiden. Bij de wettelijke verdeling verkrijgt de langstlevende echtgenoot automatisch de eigendom van alle tot de nalatenschap behorende vermogensbestanddelen, onder de verplichting de schulden van de nalatenschap te betalen en onder de verplichting aan de kinderen hun erfdeel schuldig te erkennen. Bij de berekening van het Franse successierecht

wijziging van het Franse successierecht geen reden meer enkel uit fiscaal oogpunt een dergelijke vruchtgebruik bepaling op te nemen. De langstlevende echtgenoot geniet immers in Frankrijk een algehele vrijstelling. Bij de uitvoering van de gewenste wettelijke verdeling zal in Frankrijk geen successierecht meer verschuldigd zijn. Slechts indien de verhouding met de kinderen niet goed is en te verwachten is dat zij geen uitvoering zullen gaan geven aan de wettelijke verdeling in Frankrijk verdient het aanbeveling in het testament een regeling op te nemen welke aansluit bij het Frans erfrecht, zoals een vruchtgebruik legaat ten behoeve van de langstlevende echtgenoot.

Resumerend

Door de wijziging van het Franse erfrecht zal in voorkomende gevallen geen successierecht meer verschuldigd zijn over de tweede woning in Frankrijk. Het is uit het oogpunt van fiscaliteit niet nodig om een testament naar Frans recht op te stellen. De Nederlandse wettelijke verdeling kan in Frankrijk worden uitgevoerd zonder heffing van successierechten in Frankrijk. Het blijft evenwel van belang te bedenken op welke wijze het huis in Frankrijk dient te vererven. Het is en blijft maatwerk.

mr. E (Eveline) Müller
Personen- en familierecht notariaat en Estate planning
T +31 0(30) 2121 609
E eveline.muller@cms-dsb.com

“De Franse successiewet is ingrijpend gewijzigd. Dit heeft ook consequenties voor Nederlanders die een vakantiewoning in Frankrijk hebben.”

de langstlevende echtgenoot een persoonlijke vrijstelling van € 76.000,00 en voor ervende kinderen een vrijstelling van € 50.000,00. Door de invoering van deze wijzigingen zal in veel gevallen in Frankrijk geen successierecht meer verschuldigd zijn over de waarde van het in Frankrijk gelegen onroerend goed.

De inhoud van het testament

Als gezegd zal iemand die in Nederland woonachtig is in het algemeen naar Nederlands recht over zijn nalatenschap willen beschikken. Het zal daarbij in de meeste gevallen de wens zijn de langstlevende echtgenoot zo goed mogelijk verzorgd achter te laten. De Nederlandse wettelijke verdeling biedt dan uitkomst. Indien de kinderen accepteren dat een testament dat uitgaat van de vererving naar Nederlands recht wordt uitgevoerd in Frankrijk, dan verzet niets zich tegen de vererving naar Nederlands recht in Frankrijk. De Franse notaris zal meewerken aan de uitvoering van de wettelijke verdeling. Tot de invoering van de besproken wijziging van het Franse

wordt geen rekening gehouden met de schulden die de echtgenoot ingevolge de wettelijke verdeling aan de kinderen heeft. Deze schulden worden, in tegenstelling tot de Nederlandse successierechtheffing, niet van het saldo van het Franse vermogen afgetrokken, alvorens het verschuldigde successierecht wordt berekend.

Op grond van het besluit ter voorkoming van dubbele belasting zal Nederland slechts (naar rato) vermindering geven over het in Nederland lagere verschuldigde successierecht.

Om dit fiscale nadeel te voorkomen werd in het Nederlandse testament vaak een bepaling opgenomen waarbij het vruchtgebruik van het onroerend goed in Frankrijk werd gelegateerd (toegekend) aan de langstlevende echtgenoot en de bloot eigendom aan de kinderen. Een regeling die aansluit bij het Franse erfrecht en leidde tot een lagere heffing van het totale successierecht.

Indien het de wens is bij het overlijden van de eerststervende echtgenoot zoveel mogelijk successierecht te besparen is er met de invoering van de